

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин
"Українська асоціація економістів-міжнародників".

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**
**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

УДК 339.9+502/504
М 58

Рецензенти:

Дурановські Войцех Хенрік – PhD, Опольський університет (м. Ополь, Польща);

Таранюк Леонід Миколайович – д-р екон. наук, професор, Сумський державний університет (Україна)

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 4 від 20 жовтня 2022 року)*

International Economic Relations and Sustainable Development
М 58 (Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток) : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 20 травня 2022 року / за заг. ред. Ю. М. Петрушенка, М. Д. Домашенко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 103 с.

The collection consists of the materials from III International Scientific Conference «International economic relations and sustainable development» of Sumy State University, which presented the results of the research carried out in different countries, in such scientific areas as international economic relations, international cooperation and economic diplomacy, economics of nature management and sustainable development, strategic directions for sustainable development providing, International economic relations impact on sustainable development and others.

For scientists, lecturers of higher education institutions, students, graduates and everybody, interested in the scientific and practical problems of modern economics.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток» Сумського державного університету, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних у різних країнах, із таких наукових напрямків, як міжнародні економічні відносини, міжнародне співробітництво та економічна дипломатія, економіка природокористування та сталого розвитку, стратегічні напрями забезпечення сталого розвитку, вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток та інші.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, студентів, аспірантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки.

УДК 339.9+502/504
© Сумський державний університет, 2021

Організатори конференції:

"Ukrainian Association
of International
Economists "

Співорганізатори конференції:

Інститут науки і техніки Хенань, (м. Хенань, Китай)

Університет прикладних наук Цвіккау (м. Цвіккау, Німеччина)

Інноваційний університет Collegium Mazovia (м. Седльце, Польща)

Вища школа економіко-гуманітарна (м. Бельсько-Бяла, Польща)

Опольський університет (м. Ополе, Польща)

Центр соціальних інновацій Єзуїтського університету (м. Краків, Польща)

Інститут технологій та бізнесу в Ческе-Будейовицях, (м. Прага, Чеська Республіка)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 Міжнародні економічні відносини SECTION 1 International economic relations

<i>Хомутенко Л. І.</i> Функціонування ТНК на сучасній міжнародній арені	7
<i>Marekha I.S., Bondarenko S.I.</i> Gender differentiation on the international labour market	8
<i>Дробязко А. О.</i> Структура та цілі маркетингової товарної політики	10
<i>Демиденко Є.Г.</i> Перемовини як дипломатичний інструмент: українські реалії	13
<i>Joel Ata-Baah</i> Integration of international economic markets	15
<i>Хомутенко Л. І., Григорович А. М.</i> Досвід розвинених країн в міжнародному трансфері технологій	16
<i>Мареха І.С., Новгородцева М.О.</i> Міжнародні злиття та поглинання	20
<i>Shevtsova V.M.</i> Problems and features of the country's external public debt management. Ukrainian experience	22
<i>Marekha I.S., Yavor P.V.</i> The place of ukraine in the eu integration processes	26
<i>Shcherbyna T., Kernychnui V.V.</i> Import policy: general goals and current problems of ukraine	28
<i>Zamora O.M., Hyrman D.A., Stanislaw Alwasiak</i> Analysis of world financial markets and their development trends	28
<i>Котенко Н.В., Бондаренко А.І.</i> Аналіз діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	30
<i>Воронцова А.С., Твердохліб Д.С.</i> Головні проблеми інвестиційної привабливості економіки України	32
<i>Коротка М.Ю.</i> Розвиток франчайзингової діяльності під час глобальних економічних коливань	36
<i>Кулік А. О</i> Перспективи розвитку Україно-Китайських торговельних відносин на сучасному етапі	38
<i>Dryhola J.</i> Operations in the foreign exchange market	40

РОЗДІЛ 2
Економіка сталого розвитку
SECTION 2
The economics of sustainable development

<i>Romaniuk Y., Kurbatova T.</i> Electricity demand management mechanisms	42
<i>Yurchenko A., Yarova I.</i> Modern sustainable logistics trends	44
<i>Dubovych R., Smolennikov D.</i> The system of motivation of personnel at industrial enterprises in the context of global challenges	46
<i>Хомутенко Л. І., Ганжала К. С.</i> Особливості міжнародного регулювання міграції трудових ресурсів	48
<i>Korobko S.O.</i> Labour migration	51
<i>Sheremet A., Smolennikov D.</i> Financial management system as a tool for sustainable development of agricultural enterprises	52
<i>Тулякова А.О., Замора О.М.</i> Міграція робочої сили та її регулювання	54
<i>Голоха А.Р., Щербаченко В.О.</i> Вимушена міграція українців через Російсько-Українську війну	56
<i>Школа В.Ю., Домащенко В.С.</i> Оцінка сталого розвитку та економічної стійкості сільського господарства: досвід ЄС для України	58

РОЗДІЛ 3
Вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток
SECTION 3
The impact of international economic relations on sustainable development

<i>Домащенко М.Д., Гордієнко І.С., Прокопенко О.В.</i> Особливості українських міграційних процесів та вплив Російсько-Української війни на них	62
<i>Хомутенко Л.І., Тулякова А.О.;</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	65
<i>J. Ata-Baah</i> Role of international labor organisation in regulation of labor migration	67

<i>Лапшина М. Ю.</i> Переговорний процес отримання статусу кандидата в ЄС	70
<i>Petrenko S</i> Hert hofstede's model as a tool of cross-cultural analysys	72
<i>Marekha I.S., Sliusarenko A.D.</i> Global financial and economic crises of XX century and their consequences	75
<i>Таранюк Л.М. Рубаненко К.І. Цю Х.</i> Головні перешкоди та шляхи поглиблення співробітництва України та ЄС	78
<i>Lisniak B. A., Zamora O. M., Duranowski W.</i> The reaction of European diplomacy to the Russian invasion in Ukraine	80
<i>Yurchenko A., Domashenko M.</i> Diplomacy and economics of the Russia-Ukraine war	82
<i>Сахно О.О.</i> Оцінка конкурентоспроможності вітчизняної агропромислової продукції на світовому ринку	84
<i>Тулякова А.О., Хомутенко Л.І.</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	87
<i>Воронцова А.С., Єрмоленко А.О.</i> Проблеми міжнародного співробітництва українських експортоорієнтованих підприємств: крос-культурний аспект	89
<i>Зорін О. О.</i> Особливості фінансування угод М&А на міжнародному ринку	92
<i>J. Ata-Baah</i> The role of commercial diplomacy as part of economic diplomacy	95
<i>Hontar K., Yarova I.</i> Tourism as a leading direction of the Turkish service market development	97

РОЗВИТОК ФРАНЧАЙЗИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛИВАНЬ

Здобувач **Коротка М.Ю.**

Сумський державний університет, Україна

Франчайзинг є популярною стратегією розширення бізнесу для багатьох компаній, які займаються товарами та послугами. В останні роки франчайзинг сформувався як дуже важлива стратегія для розвитку бізнесу, створення робочих місць та розвитку економіки як на місцевому, так і на міжнародних аренах роздрібного бізнесу. І з кожним роком франчайзинг стає все більш поширеним.

Пандемія погіршила стан справ на ринку франчайзингу. З квітня 2020 по першу половину 2021 значно зменшився попит на бізнес-моделі, особливо в сфері громадського харчування і fashion-магазинів.

У період весняного локдауна 2020 року, закрилася кожна п'ята франчайзингова точка. Попит на франшизи в вересні 2020 року додав 15%, а з другої половини жовтня цього ж року знову показав негативну динаміку – мінус 8% [3].

Аналізуючи рисунок 1.1, зростання показали лише аптеки і продуктові магазини. Кількість фармпідприємств, що відкрилися по франшизи, стало більше на 30%, продуктових магазинів – на 28%. На 17% побільшало партнерських точок в сфері послуг. Надбавка сталася, в основному, за рахунок пунктів видачі замовлень маркетплейсів.

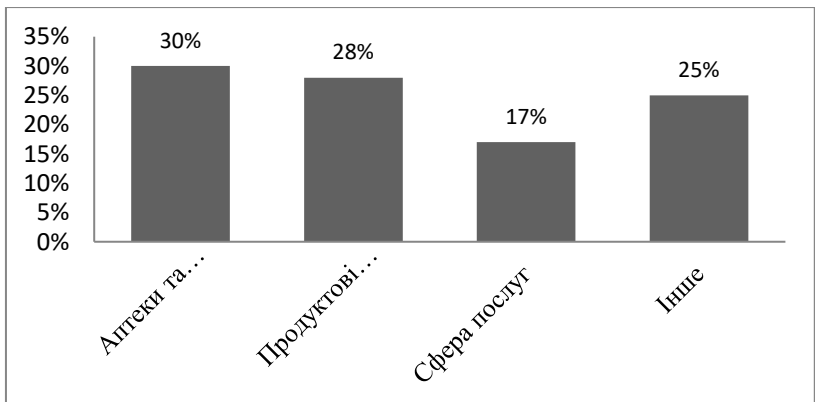

Рисунок 1 – Обсяг збільшення франшиз під час пандемії квітень 2020 – 1-ша половина 2021 рр.

Під час пандемії, 72% франчайзерів не скасували роялті для партнерів, але 56% з них все ж знизили розмір плати. Варто звернути увагу й на те, що 80% опитаних франчайзі не отримали під час кризи допомога від влади.

Викликаний пандемією економічна криза серйозно позначилася на глобальному ринку франшиз, і його негативний ще й досі вплив триває. Країни, що розвиваються, в тому числі Індія, Тайвань і Бразилія, які входять в топ-5 країн за кількістю франшиз, недоотримують \$ 800 млрд експортної виручки в 2020 році – такий прогноз прозвучав на Конференції ООН з розвитку і торгівлі. Через карантинні заходи в Індії закривалися до 95% всіх непродовольчих магазинів. Харчовий сектор, за оцінкою Індійської асоціації роздрібної торгівлі, може отримати тільки 56% від доходів минулого року [1].

Найбільше постраждали франчайзі, що працюють у великих містах (з населенням від 500 тис.). В них інтерес до франшизам знизився на 23-37% [3], що викликано падінням попиту і економічної активності в цілому. Кількість пошукових запитів, пов'язаних з франчайзингом, в порівнянні з початком березні впало в 2,5-3 рази.

Згідно зі звітом, нещодавно випущеному Міжнародною асоціацією франчайзингу (IFA), в США з початку пандемії коронавіруса в індустрії франчайзингу було втрачено понад 1,4 мільйона робочих місць і більше 32 000 франчайзингових підприємств [2]. До Covid-19 в секторі франчайзингу працювало близько 8 мільйонів американців. У звіті докладно розповідається про вплив пандемії на американські франчайзингові компанії. Цифри дійсно шокують. Протягом перших шести місяців після спалаху закрилося близько 32 700 підприємств, що працюють по франшизі. 21 834 підприємства були закриті тимчасово, а 10 875 підприємств закрилися назавжди. Крім того, в секторі франчайзингу, за оцінками, було втрачено 1,4 мільйона робочих місць. З яких 59,8% були тимчасовими, а 40,2% – постійними. Крім того, в звіті прогнозується, що близько 36 000 франчайзингових підприємств закриються протягом наступних шести місяців без додаткової державної допомоги [3].

Звіт підготовлений авторитетною дослідницькою компанією FRANData показує, що Covid-19 спричинив величезну кількість закритті закладів і звільнень у всіх франчайзингових компаніях. Це місцеві громадські підприємства, такі як тренажерні зали, хімчистки, ресторани і бари. І для запобігання додаткових закритті і звільнень, особливо найбільш постраждалих підприємств, вкрай необхідні додаткові широкомасштабні і довгострокові дії уряду.

Варто зауважити, що ресторатори, мабуть, першими потрапили під вплив COVID-19. Багато повідомили про збільшення попиту на доставку. На

діаграмі А 1 можна також побачити, що в Україні відчиненими залишаються тільки 43 % закладів, 27% – працюють на доставку, а решта – змушені були закритися, адже не змогли в повній мірі привести роботу у відповідність з новими вимогами законодавства і знаходяться в стані банкрутства. Зокрема, це торкнулося мереж, що спеціалізуються на фаст-фуді, піці і суші. Про зростаючій кількості замовлень відзвітували і сервіси доставки їжі, такі як Delivery Club і Яндекс. Їжа. Їхніми послугами стали користуватися навіть ті заклади, для яких раніше доставка була нетрадиційним способом обслуговувати клієнтів. Наприклад, мережі кафе і кіосків з морозивом.

У США такі великі мережі фаст-фуд ресторанів і кав'ярень як KFC, McDonald's і Starbucks, зараз повністю переводять свої корпоративні заклади на роботу виключно на доставку, закриваючи зали і зберігаючи можливість дистанційного замовлення і самовивозу. Те ж було порекомендовано зробити франчайзі. На цьому тлі McDonald's розглядає можливість домовитися про перенесення термінів виплати орендодавцям, а також почекати з отриманням роялті від американських франчайзі.

Можна вважати, пандемії спричинила дійсно масштабні зміни у розвитку франчайзинга. Нажаль, вони більше негативні. Адже, дивлячись на дослідження Міжнародної асоціації франчайзинга, можна побачити, що попит на відкриття нових фрашиз значно зменшився. Да й в цілому багато компаній, які працювали по франшизі у 2020 року та на початку 2021 року збанкрутіли та закрилися. Особливо це стосується закладів харчування, спорт клубів та хімчисток. Але вже зараз, на початку 2022 року, багато закладів поступово почали відновлювати свою роботу. Попит на всі послуги різко став позитивним. Все почало налагоджуватися, процвітати та розвиватися.

1. Canadian Franchise Association Research [Електронний ресурс] // Canadian Franchise Association – Режим доступу до ресурсу: <https://cfa.ca/our-services/education-information/research/>.

2. Statistics [Електронний ресурс] // UNECE – Режим доступу до ресурсу: <https://unece.org/statistics>.

3. Office of National statistics [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ons.gov.uk/>.

I.

У

).

а

а

Н

Китаю характеризується високою концентрацією та не диверсифікованістю,